

בצורת וניהול משק המים בישראל

מפעל ההתפלה מתרחב וזיהום מקורות המים הטבעיים מתפשט

מערך ההתפלה של ישראל ממשיך להתרחב (מתקני ההתפלה מספקים 70% ממי השתייה של ישראל), בעוד מקורות המים הטבעיים של המדינה נמצאים תחת איום חסר תקדים מזיהום. יותר מ-300 בארות מי שתייה הושבתו עקב זיהום. כמו כן, כ-1.7 מיליארד מ"ק מים מאקוויפר החוף מזוהמים מפעילות תעשייתית. על מנת לטפל בבארות שזוהמו, לרשות המים תכנית לעידוד "טיוב" בארות. אך למעשה, רק 22% מהבארות המוכרות כמטויבות, אכן מטויבות עד לרמת איכות מי שתייה. ממצאות זו עולה כי מערך התמריצים הקיים כיום לצורך טיוב בארות אינו ממצה את הפוטנציאל שלו באספקת חלופה אמיתית להתפלה בכל הנוגע למי שתייה.

לטיוב בארות ושיקום מי תהום מזוהמים יתרונות רבים על פני הרחבת מערך ההתפלה כמקור עתידי למי שתייה:

- **היתרון הסביבתי** – שיקום מוביל לסילוק הזיהום ומקור מים נקי לשימוש הדורות הבאים.
- **היתרון הכלכלי** – העלות הישירה והעלויות חיצוניות של טיוב בארות נמוכה מזו של התפלה. בעלויות החיצוניות, נמצא פער של כ-0.6 ₪ לכל מ"ק לטובת טיוב בארות.
- **היתרון החברתי** – חיסכון בעלויות משמעותו הורדת מחיר המים לצרכן.
- **היתרון התכנוני** – בניית מתקני התפלה פוגעת בסביבה החופית של ישראל.
- **היתרון הבריאותי** – מי התהום בישראל עשירים במינרלים חיוניים לגוף, כאשר מים מותפלים נטולי מינרלים אלו.
- **היתרון האסטרטגי** – מתקני ההתפלה פגיעים לזיהום בים, מזג אוויר קיצוני, אירועים ביטחוניים, תקלות טכניות או קשיים כלכליים. שיקום מי תהום שומר על משק מים מגוון שכולל מאות בארות מי שתייה המפוזרות על פני כל המדינה.

בעקבות הצורה המתמשכת, הופסקה אספקת המים מהכנרת למוביל הארצי. **אם בעתיד אקוויפר החוף אף הוא יצא משימוש בעקבות הזנחה ואי-טיפול בזיהום המתפשט בו, מדינת ישראל תהיה תלויה כמעט כליל במערך ההתפלה.**

שיקום מי התהום ככלל, וטיוב בארות בפרט הם צעדים הכרחיים וקריטיים שמדינת ישראל צריכה לנקוט, אם ברצונה לשמור על בטחון אסטרטגי של משק המים, ולמנוע תלות במקור מים יחיד הנתון למגוון של סיכונים.

הצעות אדם טבע ודין לשינוי מדיניות וחקיקה:

אנו קוראים לוועדת המדע והטכנולוגיות לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותה בכדי לקדם שינויי חקיקה אשר יעגנו את החובה לשקם מקורות מים מזוהמים, וכן לקידום תכנית אב מחייבת למשק המים.